

STANOWISKO KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

w sprawie zmiany ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 ze zm.) nakłada na wierzyciela bezwzględny obowiązek wszczęcia postępowania egzekucyjnego w przypadku uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku. Konieczne jest wprowadzenie możliwości odstąpienia od prowadzenia postępowania egzekucyjnego w sytuacji gdy z góry wiadomo, że będzie ono nieskuteczne.

Zwolnienie z obowiązku wszczęcia postępowania egzekucyjnego w przypadku uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku o charakterze pieniężnym jest rozwiązaniem, które pozwoli uniknąć wierzycielowi ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego, co do którego już z góry wiadomo, że pozostanie bezskuteczne. Wśród postępowań egzekucyjnych prowadzonych m. in. przez marszałków województw, można wyodrębnić takie, co do których od samego początku było wiadomo, że nie doprowadzą do wyegzekwowania należności. Jednak w związku z tym, że ustawodawca nie przewidział zwolnień z obowiązku podejmowania czynności egzekucyjnych, wierzyciel kierował do właściwych organów egzekucyjnych tytuły wykonawcze, narażając się na obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego. Jakkolwiek zasadą jest ponoszenie przedmiotowych kosztów przez zobowiązanego, to w myśl art. 64c § 4, jeżeli nie mogą być one ściągnięte od zobowiązanego, pokrywa te koszty wierzyciel. Stąd też postulowana zmiana, umożliwiająca wierzycielowi odstąpienie od czynności egzekucyjnych, (np. w przypadku uznania, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym należności pieniężnej nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne) zasługuje na uwzględnienie. Przedstawiony postulat jest zbieżny z propozycjami przedstawionymi przez Ministerstwo Finansów w Projekcie założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który został przesłany m. in. do marszałków województw celem zaopiniowania.

Jednocześnie istnieje potrzeba zmiany art. 64c § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W przypadkach umorzenia postępowania egzekucyjnego (m. in. z uwagi na jego bezskuteczność bądź ogłoszenie upadłości dłużnika), w obecnym stanie prawnym zastosowanie znajduje zawsze przepis odnoszący się do sytuacji niemożności ściągnięcia kosztów egzekucyjnych od dłużnika. Powyższe w praktyce oznacza, że wierzyciel ponosi ryzyko podjęcia postępowania egzekucyjnego ze wszystkimi jego konsekwencjami, w szczególności o charakterze finansowym.

Szczególną uwagę należy zwrócić na aspekt podmiotowy poruszanego zagadnienia. Otóż przyznanie uprawnień wierzyciela marszałkowi województwa oznacza, w przypadku zaistnienia przesłanki z ww. przepisu – konieczność przekazania środków z budżetu województwa na rachunek organu egzekucyjnego (najczęściej: właściwego urzędu skarbowego), co oznacza, że ww. przepływ środków odbywa się w istocie pomiędzy jednostkami sektora finansów publicznych. Trudno wytłumaczyć sens takiego rozwiązania legislacyjnego, w szczególności w sytuacji, gdy należności dochodzone w postępowaniu egzekucyjnym opiewają na wysokie (np. kilkumilionowe) kwoty. Wówczas, w przypadku umorzenia prowadzonego postępowania (np. w związku z jego bezskutecznością bądź ogłoszeniem upadłości dłużnika), obciążenie wierzyciela kosztami egzekucyjnymi (zasadniczo w wysokości 5% kwoty należności głównej) stanowi niewspółmierną wprost sankcję, tym bardziej, że w typowych przypadkach wszczęcie takiego postępowania było w pełni uzasadnione, a jego prowadzenie – prawidłowe.

Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 402 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.) zarząd województwa prowadzi wyodrębnione rachunki bankowe w celu gromadzenia i redystrybucji wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska na rachunki bankowe podmiotów uprawnionych. Co do zasady zatem środki z ww. tytułu, jako podlegające redystrybucji, znajdują się na rachunku zarządu województwa jedynie przejściowo. Jednocześnie należy zaznaczyć, że środki, z których można dokonywać zwrotu kosztów egzekucyjnych z tytułu dochodzonych opłat za korzystanie ze środowiska zostały przez ustawodawcę zabezpieczone, co wynika z art. 402 ust. 1a ww. ustawy. Zgodnie z tym przepisem zarząd województwa jest uprawniony do pomniejszenia ww. wpływów o opłaty poniesione na egzekucję należności. W przypadku zatem wykonania przez wierzyciela obowiązku zapłaty kosztów egzekucyjnych, konsekwencje finansowe odczuwają przede wszystkim podmioty uprawnione do otrzymania wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, tj. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki

wodnej oraz budżety powiatów i budżety gmin. Konieczność zapłaty przez marszałka województwa często bardzo wysokich kosztów egzekucyjnych prowadzi do uszczuplenia środków przekazywanych tym jednostkom.

W związku z powyższym proponuje się zmianę przepisu art. 64c § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Jednym z rozwiązań byłoby zwolnienie wierzyciela od ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego, które zostało umorzone. Można też rozważyć możliwość ogólnego ustalenia tych kosztów przez ustawodawcę na stałym poziomie, bez uzależniania tej kwoty od wysokości dochodzonej należności.

**Przewodniczący
Konwentu Marszałków
Województw RP**

Marek Woźniak